

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

Worinnen enthalten, was vom Schluß des Jahrs 1647. biß in den Monath Junium des Jahrs 1648. zwischen Jhro Römisch-Kayserlichen Majestät, dann den Beyden Cronen Franckreich und Schweden, ingleichen des Heiligen Römischen Reichs Chur-Fürsten, Fürsten und Ständen, zu Oßnabrück und Münster gehandelt ...

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1735

VD18 90103157

N. V. an den Cardinal-Minister.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52461](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52461)

1647. quemadmodum & nobis ille particulari Epistola id indigitavit, atque huic & 1647.
 Octob. illi responsa sunt, Serenitas Vestra ex adjunctis exemplaribus in Latinum Octob.
 translatis cognoscere poterit.

De prætextibus infringendi Armistitii ab eo cogitatis nihil dicimus, sunt enim per se manifesti, nec aliud quam quæsi colores & inserviunt Nobis, ne in futurum amplius fidamus. Hoc tantum Nos movet, quod Armistitio nobiscum inito renunciatis cum Vestra Serenitate pactum conservare videri vult, ac si technis ipsius capi Serenitas Vestra possit, aut, quod Nobis credibilis est, quod credat suis his artibus amicitia Fæderique & Confidentia Nostræ mutæ aliquid detrimenti apportari posse. Nos itaque pro summo studio, quo flagravimus nostri conservandi fæderis confidentiæ ac cooperationis cum Serenitate Vestra in hoc bello adversus Domum Austriacam, & ejus adhærentes, donec divini Numinis benignitate pax universalis, justa, decora & tuta obtineri queat, longe meliora ac destinatis utrinque Nostris accommodatiora sperantes, non possumus non insistere apud Serenitatem Vestram, ut conjunctis nobiscum studiis, consiliis & viribus hanc a Bavaro ejusque fratre acceptam injuriam vindicemus, reducto suo in Germaniam Exercitu, quo pacis Tractatus nunc aliquo tempore non parum turbati iterum restitui, & suos habere progressus queant, tum ne solæ relicta & cautius magisque pro defensione agere coactæ deferere hæreditarias Imperatoris Provincias, mole belli in solos nostros Exercitus redundante, necesse habeamus. Hæc pro Amicitia Nostra communicare operæ pretium duximus nullæ dubitantes, quin Vestra Serenitas sua sponte in id inclinaret, quod e re & statu communi, tum etiam ex Fædere & Amicitia nostra futurum judicaverit, ac imprimis ut hostes Nostri sentiant, nihil se posse vel artibus vel armis, quod ullo modo Fæderis Nostri & Conjunctionis rationes infringat aut debilitet, efficere.

Denique cum destituamur in præsens ordinario in Aula Vestra Residente, iussimus Cubicularium nostrum Generolum Carolum Sopiium, qui hoc tempore in Gallia moratur, hasce Literas Nostras Serenitati Vestræ offerre ac responsum ejusdem desuper sollicitare. De cætero Serenitatem Vestram divinæ tutelæ ex animo commendamus. Dabantur in Regia Nostra Stockholmenfi die 29. Octobr. 1647.

N. V.

Literæ Regiæ Sveciæ ad Cardinalem Gallicum.

Christina &c.

Illustrissime & Eminentissime Domine Cardinalis, Amice Nobis
 sincere dilecte.

N. V.
 Ej. Schreiben
 an den Cardi-
 nal Mazari-
 ni.

Non dubitamus ad aures Eminentia Vestra famam de rupto rejectoque Armistitio Ulmenfi ab Electore Colonienfi primum ac paulo post a Bavaro jam dudum pervenisse; ut non sit operæ pretium onerare Eminentiam Vestram, Regem ejusque dilectissimam matrem Reginam regentem, sororem Nostram charissimam, conquestæ de summa Bavari iniquitate, tum de technis atque astu dicti Bavariæ Electoris Armistitium non Regi Christianissimo fæderato Nostro, sed Nobis solis tenunciantis, haud alio fine, quam ut Nostra arma distrahat, mutuam Armorum & Consiliorum Conjunctionem dissolvat & diffidentia causas excitet. Ideoque amicè monuimus, ut Serenitas ejus bene ponderatis hisce Bavari præmeditatis in ipso initio Armistitii & præteritis

1647. tis Mensibus oculatis technis tanto ardentius hancee iniquitatem ulciscatur, 1647.
 Octob. quanto is ausus est magis in utriusque Nostram ac mutuae amicitiae præjudi- Octob.
 cium id tentare & aggredi. Res magis perspicua est, quam ut indigeat de-
 claratione; & ea Nostra in Eminentia Vestra collocata confidentia est, ut ur-
 gere illam velle, speciem habeat alicujus diffidentiae.

Commendamus ergo prudentiae & effectui Eminentiae Vestrae in rem
 communem & prosperam & Regis Christianissimi Fratris & Foederati Nostr
 totum hoc negotium, & confidimus, Vos ita Consilia isthic directuros, ut Fœ-
 dus Nostrum mutuum sacrum rectumque conservetur, & hostis communis
 infidum consilium in ipsum potissimum redundet. Sæpe antehac inter
 Nostros ac Christianissimi Regis ministros sermones inciderunt de abstra-
 hendo Bavaro a partibus Domus Austriacæ, quod ille crederetur, hujus po-
 tentiam habere suspectam quod in partes contrarias putaretur inclinare. Sua-
 fere Ministri Gallici semper, ut ejus haberetur ratio & cum præterita hyeme
 armistitii injiceretur mentio, Vestrates valde insistere, ut Noster Campi Ma-
 reschallus in Tractatus istos descenderet; Nos consideratis arctissimis ejus
 cum Domo Austriacæ nexibus & imprimis quod tota ejus dignitas & magnitu-
 do ab Imperatore penderet, tum quod Princeps esset callidus & cautus, nihil
 dicens ex animi sensu & cuncta tempori accommodare gnarus, declinavimus
 cum isto Principe Tractatus particulares omnes, nec volumus Ministros
 Nostros illis implicari, donec tandem hi Vestratum hortatu & Senis Principi-
 pis dontextatione persuasi ac hoc Ulmenfè Armistitium accefferint, deinde
 executioni dederint, Nostram Ratificationem sollicitarint, datamque in am-
 plissima forma, & transmissam illi justo ac præfixo termino reddiderint, qua
 acceptatâ & retentâ loco propriæ Ratificationis literas misit renunciantes Ar-
 mistitium, eodem momento urbes paulo ante ab ipso Nobis traditas & No-
 stro præsidio infestas hostiliter adgressus est, simulata pactorum observatio-
 ne cum Rege Christianissimo, ut Nobis inde rejectis Gallica deinde præsidia
 commodius aggredereetur: Vix credimus toto hoc bello adeo multis vitiiis
 obnoxio simile factum reperiri: Nam cætera qualicumque prætextu colorari
 possunt, hæc præmediato Consilio facta & ad decipiendum congesta fuere.

Confidimus ergo Eminentia Vestrae prudentiae & dexteritati factum hoc
 Bavari in utriusque Coronæ præjudicium ipsum non laturum impune; sed
 ut consilia & opera Vestra id, quod Nobis Bavarus renunciavit directè Chri-
 stianissimo Regi indirectè Armistitium, pro utrinque facto habeatur, & ad de-
 fendendas civitates & castra occupata Vestrae cum Nostris viribus conjun-
 gantur aut ad minimum cooperentur; Id quod certò facturum Residens ap-
 pud Nos Christianissimi Regis Fratris & Foederati nostri certam Nobis spem
 facit. Neque Nos putamus eade re ambigendum, cum Nobis constet, de
 constanti proposito Fratris ac Foederati Nostr in conservanda firmitate Fœ-
 deris nostri mutui & de Vestra sinceritate & prudentia, qua sua perspicacia
 facile discutiet istius modi nebulas. Ideoque Eminentiam Vestram Divinae
 Protectioni commendantes, ex animo vovemus, ut diu superstes, salva &
 incolumis suo Regi, ejusque Amicis, consilio & opera adesse possit. Daban-
 tur in Regia Nostra Stockholmensi, d. 24. Octobr. 1647.

§. V.

Wrangel zie-
 het sich mit
 der Schwedi-
 schen Armée
 zurück gegen
 Eschen.

Da nun also dem Schwedischen mehro den Kayserlichen und Bayerischen
 Feld-Marschall Wrangel das Armisti- zusammen, nicht gewachsen wäre; so hielt
 tium förmlich aufgekündigt war; und er vor nöthig, sich bey Zeiten, in guter Ord-
 derselbe wohl sah, daß seine Armée, nun- nung zu retiriren, und die Verstärkung
 seiner